

Raadsvoorstel

Onderwerp	Participatieplan actualisatie omgevingsvisie 2026-2027		
Portefeuillehouder	H. Sligman		
Team	Ontwikkeling en strategie	Datum	8 september 2026
Agendapunt (invulling door Griffie)		Zaaknummer Documentnummer	26Z02027 26.0015320

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. Het Participatieplan actualisatie omgevingsvisie Losser 2026-2027 vast te stellen.
2. De participatieaanpak uit te voeren middels voorgestelde fasering.
3. Voor de duur van het actualisatieproces een raads werkgroep in te stellen voor de procesmatige betrokkenheid van de gemeenteraad bij de actualisatie van de omgevingsvisie.
4. De bijbehorende planning participatieplan omgevingsvisie vast te stellen als richtinggevend kader voor de uitvoering.

Inleiding

In lijn met de wettelijke vereisten volgens de omgevingswet actualiseert de gemeente Losser de omgevingsvisie. Er wordt geen volledig nieuwe visie opgesteld, omdat de huidige visie waardevolle onderdelen bevat. Deze onderdelen willen we behouden, zoals de gebiedskompassen. Wel is er aanleiding om in de geest van de omgevingswet de visie te actualiseren omdat we er in de praktijk niet mee kunnen werken. Er worden te weinig concrete keuzes gemaakt en daarnaast zijn er nieuwe ambities in Losser, die nog niet zijn vertaald naar de visie. Met de huidige visie kunnen we dus niet werken volgens de bedoeling van de omgevingswet, dit is indirect een wettelijke verplichting om de visie te actualiseren.

De actualisatie moet het mogelijk maken om de ambities uit de omgevingsvisie te vertalen naar duidelijke keuzes voor de fysieke leefomgeving en deze beter te laten doorwerken in programma's, het uitvoeringsplan en de uitvoering.

De actuele opgaven in de fysieke leefomgeving vragen om scherpere keuzes over ruimtegebruik, functies, locaties en de samenhang tussen thema's als wonen, economie, landbouw, natuur, landschap, mobiliteit, duurzaamheid, gezondheid en leefbaarheid.

Met de actualisatie wordt de visie dus beter toepasbaar gemaakt als strategisch kader voor de fysieke leefomgeving en de verdere implementatie van de Omgevingswet.

Tijdens het opstellen van de Toekomstvisie gemeente Losser 2040 heeft al brede participatie plaatsgevonden. De opbrengsten daarvan vormen een waardevolle basis voor de actualisatie van de omgevingsvisie. De participatie kan daardoor gericht worden ingezet: niet door opnieuw breed op te halen, maar door te verdiepen, ruimtelijk te vertalen en concrete keuzes voor de fysieke leefomgeving te toetsen.

Bij de opzet van het participatieplan is daarom bewust gekozen om eerst het beleids- en participatiekader te beschrijven. Daarmee wordt inzichtelijk welke kaders gelden, welke participatie al heeft plaatsgevonden en wat het vertrekpunt is voor de actualisatie. Vervolgens wordt per fase beschreven welke participatievormen passend zijn om de keuzes zorgvuldig voor te bereiden. De participatieaanpak per fase is uitgewerkt in onderstaande tabel.

Fase	Onderdeel	Basisparticipatie	Verdieping	Verbreiding
1	Start & analyse	Ja		
2	Integrale verkenning	Ja	Ja	
3	Keuzevorming	Ja		Ja
4	Ontwerpvisie	Ja	Ja	
5	Vaststelling & implementatie	Ja	Ja	

Beoogd effect

Het beoogde effect is een zorgvuldig, transparant en doelgericht participatieproces voor de actualisatie van de omgevingsvisie Losser 2026-2027. Door vooraf helder vast te leggen wie wanneer wordt betrokken, op welk niveau participatie plaatsvindt en hoe de opbrengsten worden verwerkt, ontstaat een stevig en navolgbaar fundament voor de actualisatie van de omgevingsvisie. Dit draagt bij aan beter onderbouwde ruimtelijke keuzes, herkenbaarheid bij inwoners, ondernemers, organisaties en ketenpartners en een duidelijke betrokkenheid van college en gemeenteraad gedurende het proces.

Argumenten

1.1 Het participatieplan bouwt doelgericht voort op eerdere participatie.

Bij de huidige omgevingsvisie Losser 2040 en de Toekomstvisie gemeente Losser 2040 is al veel input opgehaald bij inwoners, ondernemers, organisaties, ketenpartners, bestuur en ambtelijke organisatie. De Toekomstvisie is tot stand gekomen met een breed participatieproces waaraan ruim duizend belanghebbenden hebben bijgedragen. Deze opbrengsten vormen een waardevolle basis voor de actualisatie van de omgevingsvisie. Het is daarom doelmatig om de participatie nu vooral te richten op verdieping, toetsing en ruimtelijke vertaling van concrete keuzes voor de fysieke leefomgeving. Participatie wordt ingezet om de actualisatie inhoudelijk te versterken, keuzes beter te onderbouwen en de besluitvorming navolgbaar te maken. Het participatieplan maakt vooraf helder waarom, wanneer en met wie wordt geparticipeerd, welke invloed deelnemers hebben en hoe de opbrengsten worden gebruikt bij de actualisatie van de omgevingsvisie.

2.1 Verdieping en verbreding worden gericht ingezet waar dit meerwaarde heeft.

Het participatieplan onderscheidt per fase basisparticipatie en aanvullende participatie. De basisparticipatie vormt steeds een zorgvuldige en volwaardige aanpak. Aanvullende participatie wordt alleen ingezet als dit meerwaarde heeft. In fase 2, 4 en 5 wordt verdieping voorgesteld. In fase 2 is dit nodig om dilemma's, spanningen en ruimtelijke opgaven scherper te krijgen met partijen met gebieds-, beleids- of uitvoeringskennis. In fase 4 helpt verdieping om de ontwerp-omgevingsvisie te toetsen op begrijpelijkheid, uitvoerbaarheid, herkenbaarheid en doorwerking. In fase 5 ligt de nadruk op een goede implementatie in vervolgprocessen, beleid en uitvoering. In fase 3 wordt verbreding voorgesteld via een online raadpleging over scenario's, bandbreedtes en

voorkeursrichtingen. Dit vergroot het bereik en helpt om de herkenbaarheid van keuzes, aandachtspunten en onderbouwing van de bestuurlijke afweging te toetsen.

3.1 Een raads werkgroep versterkt de betrokkenheid van de gemeenteraad tijdens het proces.

De actualisatie van de omgevingsvisie vraagt om bestuurlijke keuzes over de fysieke leefomgeving. Een raads werkgroep zorgt ervoor dat de gemeenteraad tijdens het proces op herkenbare momenten wordt meegenomen in de voortgang, participatieopbrengsten en voorbereiding van keuzes. Zo kunnen politieke aandachtspunten tijdig worden gesignaleerd en worden participatieopbrengsten beter verbonden aan de bestuurlijke afweging. De raads werkgroep heeft een procesmatige en voorbereidende rol en vervangt de formele besluitvorming door college en raad niet.

4.1 De raad stelt vooraf de kaders voor participatie vast.

De gemeenteraad stelt uiteindelijk de omgevingsvisie vast en heeft daarmee ook een belangrijke rol bij de kaders voor het participatieproces. Door het participatieplan, inclusief de planning participatieplan omgevingsvisie, via een separaat raadsvoorstel ter besluitvorming voor te leggen, kan de raad vooraf richting geven aan de participatieaanpak, de betrokkenheid van de raad en de momenten waarop inwoners, ondernemers, organisaties en ketenpartners worden betrokken. Dit zorgt voor een duidelijk bestuurlijk vertrekpunt voordat de uitvoering van de participatie start.

Kanttelingen

1.1 De planning vraagt om strakke sturing.

De planning gaat uit van besluitvorming over het participatieplan in het najaar van 2026 en een ontwerp-omgevingsvisie medio 2027. Het risico bestaat dat aanvullende participatie, bestuurlijke afstemming of verwerking van opbrengsten leidt tot uitloop. Dit risico wordt beperkt door per fase scherp te kiezen welke aanvullende participatie daadwerkelijk meerwaarde heeft, tijdig te communiceren en opbrengsten gericht te verwerken.

1.2 De verwachtingen rondom het participatieproces moeten vooraf duidelijk worden gemaakt bij de betrokkenen.

Participatie betekent niet dat deelnemers meebeslissen over de omgevingsvisie. De gemeenteraad stelt de omgevingsvisie uiteindelijk vast. Daarom moet vooraf duidelijk worden gemaakt waarover betrokkenen kunnen meepraten, welke invloed zij hebben en hoe hun inbreng wordt gewogen.

1.3 Aanvullende participatie vraagt extra capaciteit.

Verdieping en verbreding leveren meer informatie en draagvlak op, maar vragen ook extra voorbereiding, communicatie, uitvoering en verwerking. Dit geldt in het bijzonder voor gebiedsgerichte bijeenkomsten, online raadpleging en eventuele aanvullende sessies.

Financiële dekking van het voorstel

De financiële consequenties van de uitvoering van het participatieplan zijn onderdeel van het project actualisatie omgevingsvisie. Voor het opstellen van de omgevingsvisie zijn middelen gereserveerd in de begroting 2026. Voor 2027 worden de benodigde middelen meegenomen in de begrotingsaanvraag.

Participatie

Het participatieplan beschrijft hoe participatie tijdens de actualisatie van de omgevingsvisie wordt ingericht. Het uitgangspunt is dat participatie vroegtijdig, doelgericht en zorgvuldig wordt georganiseerd. Per fase wordt vooraf bepaald welke doelgroep wordt betrokken, welk participatieniveau passend is en hoe de opbrengsten worden verwerkt en teruggekoppeld.

De toekomstvisie Losser 2040 met de participatieopbrengst is als bijlage bij het raadsvoorstel gevoegd. Daarmee wordt zichtbaar gemaakt op welke eerdere participatie de actualisatie voortbouwt.

Motie: Nee
Datum:
Corsanummer:
Toelichting:

Vervolg

Na vaststelling van het participatieplan start de uitvoering van de participatieaanpak volgens de vastgestelde fasering. Wanneer er gekozen wordt voor een raadswerkgroep, wordt deze ingesteld voor de duur van het actualisatieproces en wordt op herkenbare momenten betrokken bij de voortgang, participatieopbrengsten en voorbereiding van besluitvorming over de omgevingsvisie.

Bijlagen

- Participatieplan actualisatie omgevingsvisie Losser 2026-2027.
- Planning participatieplan omgevingsvisie.
- Toekomstvisie gemeente Losser 2040.
- Omgevingsvisie Losser 2023.

Het college van burgemeester en wethouders van Losser; 8 september 2026

secretaris,

J. Eshuis

burgemeester,

J.B. Diepemaat